

A salgótarjáni József Attila Megyei Művelődési Központ komplex művelődési program-sorozatának idei következő állomáshelye Diósjenő volt. A község kiváló színész szülőföldjéről, Szentgyörgyi Istvánról elnevezett művelődési házban vasárnap egész napos kulturális program várta a község —, s részben a környék lakóit.

Dél előtt

A művelődési ház nagyterme érdeklődéstől felcsigázott, zsbongó gyermekhaddal telt meg. Várták a Salgótarjánból érkező népművelőket, akik játékos színházi vetélkedőt, beszélgetést és bábeloadást ígértek nekik. A salgótarjániak azonban (szervezési félreértések folytán) félórás késéssel érkeztek. A pontos kezdéssel tehát itt is úgy jártak a szervezők, mint Taron, ahol az szintén nem tartozott a rendezvény érényei közé!

A gyermekrendezvény mégis sikert hozott, bizonyítva egyben az íranta mindenütt megnyilvánuló nagyfokú közönségigényt, érdeklődést.

A bábműsorban a salgótarjáni Főnix-együttes két finoman didaktikus célzatú, kedves mesejátékot mutatott be. S ahogyan lenni szokott, a hálás gyermekközönség együtt izgulta végig az előadást, a szereplőkkel, biztatta kedvenceit az újabb felforgatokra.

Elismerően szólt a diósjenői gyermekekről a megyei művelődési központ ifjúságpolitikai előadója Kiss Gabriella is: — A művelődési nap keretében már számos helyen mutattunk be gyermekműsort, rendeztünk vetélkedőt. De tapasztalatom szerint Diósjenő volt az egyetlen hely, ahol a legjobban lehetett érezni, hogy céltudatosan nevelt, az intézménybe szoktatott közönséggel rendelkezik.

Délután

Három programot tartogattott az érdeklődők számára: a közelemből fiatalok meghallhat Konkor Béla grafikusművész kiállítását, a Palócföld megyei folyóirat szerkesztőivel való találkozást és a művelődéspolitikai fórumot.

E programnak két mozzanata érdemel említést a korábbi művelődési napokkal történő összevetés szempontjából. Az egyik: a Konkor-Béla-kiállítás megnyitójának bensőséges jellege, hangulata, ami egyébként általában is ritka a képzőművészeti kiállítások megnyitási-ának gyakorlatában. Kovács Béla, művészettörténész közeli kapcsolatban állt a grafikusal, s a művész —, még életében — utolsó tárlatát is ő rendezte. Ily módon nyilvánvaló, hogy megnyitó beszéde eltért a „műfaj” hagyományaitól, s érdekesítő lírai vallomással alakult.

A Palócföld-ankét elsősorban a község értelmiségét vonzotta. Hogy mégsem alakulhattott ki a várt érdemleges párbeszéd a lap munkatársai és az olvasók között, a folyóirat szűkkörű ismertségével magyarázható. A beszélgetés so-

A nézsai Röpülj páva körnek szívesen tapsoltunk.

Fiatalok, idősebbek egyaránt részesei voltak a nap eseményeinek. A helybéli néptáncgyűttes ifjú tagjai nemcsak a színpadon, hanem műsoruk után is vidám hangulatot teremtettek. — képek: kulcsár —

rán tudatosult —, még a helyi vezetőkben is —, hogy a községbe mindössze egyetlen példány jár! Ha több eredménye nem lesz ennek a találkának, mint az, hogy a jövőben nagyobb számban jut el Diósjenőre a Palócföld, már akkor érdemes volt megszervezni a beszélgetést.

A művelődéspolitikai fórum, amelyen a megye, a járás és a község kulturális szakemberei, vezetői válaszoltak a felvetett kérdésekre, az előzől sokkal aktívabb légkörben zajlott. Ismertetésére későbbi lapszámunkban visszatérünk.

Este

A folklórműsor megismertelte a délelőtti sikert. Zsüfőlásig telt ház előtt mutatkozott be a megyei művelődési központ kamarakórusa és táncgyűttese, a nézsai pávakör és a diósjenői néptáncgyűttes. Különösen az idősebbek találták meg örömeiket az előadásban.

A művelődési nap táncból zárult. Először rendeztek ilyet a községben. Emiatt a helyi fiatalok meglehetősen bátortalanul vettek részt a közös táncban, amelyben a prím — tömegében is — a salgótarjáni táncosok vitték. Igaz, a gépi zene sem a legalkalmasabb a megfelelő hangulat-teremtésre, ezért a táncbázisban a formában inkább kezdeményezésként becsülhető, mintsem megvalósításként.

Az egész napos program után a járás és a község kulturális életének vezetői elis-

Mai tévéajánlatunk

20.00: SZAZADUNK. Dokumentumműsor-sorozat. Diplomata.

1942 elején Horthy menezszi Bárdossy miniszterelnököt és helyére Kállay Miklóst állítja. Kállay feladata: kapcsolatot keresni az angolokhoz — ugyanakkor folytatni a Szovjetunió elleni háborút.

A film nyomon követi a magyar királyi 2. hadseregnek a doni pusztulásig vezető útját. És részletesen ismerteti a Kállay-kormány titkos diplomáciai lépéseit, amelyek 1943. szeptember 9-én „eredményhez” is vezettek. Maga a titkos megbízott, a ma Londonban élő Veress László mondja el: miképpen jött létre a Márvány-tengeren, egy angol jacht fedélzetén az a fegyverszüneti megállapodás, amely akkor lépett volna életbe, ha — az angolszász hatalmak csapatai Magyarországot határainak közelébe érnek...

Képernyő előtt

Kempelen Farkas megidézése

Egy sorozat egészében lepergett, egy pedig még csak elkezdődött a tévé múlt heti műsorában. Egyrészt a Sakk, Kempelen úrról, másrészt a Kántorról van szó. Mindkettőt nagy várakozás előzte meg a tévézők részéről:

A Sakk, Kempelen úr! Kárpáthy Gyula tévéjátéka, vagy ahogy a szerző a műsorújságnak adott nyilatkozatában pontosabban meghatározta: téveddrámája. Mert valóban, a Sakk, Kempelen úr! sokkal közelebbi rokonságban van szerkesztési módjában a színpadi szerkesztés klasszikus módjával, mint a televíziós formával. Kárpáthy műve szabályos három tagoltságú, melyek után szinte a képernyőn is kíváncsodik a felvonásvégi zárófüggöny. S talán nem egészen véletlen, hogy a szerző ilyen megépítésben bocsátotta elénk a tizennyolcadik század legjelentősebb magyar tudósának, felfedezőjének, építő-szervezőjének drámái mozzanatokban is bővelkedő élettörténetét, hiszen Kárpáthy személyében színházi dramaturgról és egyben színpadi szerzőről van szó. Színpadaink a felszabadulás óta számos történelmi tárgyú drámáját, dramatizálásait és fordítását játszották eddig.

Ezek sorához csatlakozott most a Sakk, Kempelen úr! Kárpáthy e műve azonban amennyire színpadszerűtlen, épp annyira tévelesnek tűnik. A színhely zártágában szinte elvesz a cselekménységek kibontakoztatásának minden kinalkozó lehetősége, ugyanakkor az adott színhely, Kempelen dolgozószobája valóságos átjáráshozzá válik, ahol boldog-

bolcogtalan zavartalanul közlekedik, ki-be jár. Mintha a háznak éjjel-nappal tárva lenne kapuja, ajtaja, ami az adott történelmi-politikai légkörben nehezen elképzelhető.

A zárt játékkeret következménye hogy fontos történések a „kulisszák” mögött zajlanak, nem kapnak helyet a színen, csak elbeszélésekben veszünk hírt róluk. Ami előttünk pereg, többnyire pszichikai történet; két, illetve három markáns esemény: Kempelen (Sinkovits Imre), Lasker professzor (Darvas Iván) és Sonnenthal rendőr kapitány (Tomancsik Nándor) szellemi csatája, más-más politikai, tudományos, érzelmi indítással. Sajnos, ez az egymást győzködő küzdelem a tévédráma három részében erősen egyhelyben topog, alig-alig lendül ki holtpontjáról, végül is eldöntetlen kimenetelű; nem érzékeljük, ki, kit győzt meg. Így azt is mondhatnók, hogy a színpadon — bocsánat: tévéjátékban — semmi nem történt. Illetve a történet nem fobb, mint vihar egy pohár vízben.

A Sakk, Kempelen úr! ezért nem válhatott maradandó emlékménnyé, igazán szíves emlékeztetővé a tévézők szíves táborában Művészi értékben és ismeretnyújtó szándékban egyaránt többlet várunk ennél. Kár, hogy sem Békés József dramaturg, sem Hajdúfy Miklós rendező nem élt merészebben a „tévéstés” lehetőségével, megelégedett az írói alapanyag egy-az-egybeni képernyőre vitelevelével.

Nagy közönségvárosok előzte meg a Szamos Rudolf

regénye alapján Kántorról, a híres nyomozókutya-ról készült tévéfilmsorozat csütörtöki indítását is. Az öt-részes vállalkozás első epizódja ígéretes kezdetnek bizonyult, ám bizonyára sokan akadnak majd a nézők közül, akik szót emelnek olyan, a regénytől eltérő motívumok miatt, melyek Kántor „erkölcsi káderlapját” előnytelenebbre igazították, nevezetesen azt, hogy a „főhős” élete korábbi szakaszában közönséges piaci táskaelvjay volt. Mindenesetre érdeklődéssel várjuk a további folytatásokat.

Szívesen tapasztaltuk, hogy új sorozatra vállalkozott a Századunk című dokumentumműsor alkotótábjá. Hasznos történelmi-politikai ismeretterjesztés az, amit a Századunk nyújt. Bizonyítja népességünk, hogy ezúttal immár a 21. epizódot láthatuk, melynek keretében a Horthy-diplomácia negyvenes évekből boszorkányműsorába állhatunk be.

A szombat esti Abszolút Fehér történetek, Fehér Klára filmepizódglosszáinak tarka csokra élénk színfoltja volta a nap műsorának. Apró, de általánosítható jelenségeket tett szóvá ezúttal is az írónk, olyanokat, amik nem kívánkozhatnak újságok címlapjára, de okvetlenül megernek egy-egy fricskát. Jól illeszkedett a Szombat este hangvétele Apostol Andrássz majd-hogynem filozófikus töltetű tévégroteszkeje, a Majomparádé is. Vasárnap az Olasz furcaságok című olasz film valóban csodabogár-furcaságnak, helyvel-közvetlen unalmas furcaságnak tűnt.

(b. t.)

Salgótarjánban a 25. Színház

A budapesti 25. Színház társulata 32 taggal — színházi vezetők, színművészek és zenészek részvételével — hétfőn háromnapos vendégszereplésre Salgótarjánba érkezett. Az együest elköszerte Szigeti Károly, a színház fő-rendezője. A művészek bemutatják Molière — Örkeny: Zsugori uram, telhetetlen fősvény ember, és Bartsch — Krtshyl A has című játékat,

s több oktatási intézményben rendhagyó iradalomórát tartanak. A Bolyai János Gimnáziumban Galán Géza színművész ma mutatja be Petőfi perben című, Petőfi-versek és a későbbi Petőfi-irodalom anyagának felhasználásával szerkesztett önálló műsorát. Ezen a napon művészközönség találkozik a is sor kerül a megyei művelődési központ klubjában.

A Tien-San jege

Ötszáz köbkilométer jég fekszik a Tien-San hegység lejtőin és hegycúcsain — alapították meg a szovjet tudósok. Ez csaknem 100 köb-kilométerrel több, mint a tavalyi mennyiség.

Hogy miért érdekes a jégtömeg mérése? Nos, a közép-ázsiai szovjet köztársaságokban levő mezőgazdasági termőföledek vízellátásának elő-rejelzése miatt van rá szükség.

A Kirgiz Köztársaság területén fekvő hegyekben — a Tien-Sanban és a szomszédos Pamír-hegységben — körülbelül nyolcezer gleccser van, melyek mintegy 700 köb-kilométer vizet tartalmaznak jég és hó formájában, annyit, amennyi az Aral-tengerben van. A hegyekben levő hatalmas víztartalékok biztosítási tudják a közép-ázsiai köztársaságok tea-, gyapot-, búza- és cukorrépa-földjeinek kielégítő vízellátását.

Kőkorszaki ember

Kőkorszaki ember nyomaira bukkantak a Pamír-hegység felhők fölé nyúló részein. A Tadzsik Tudományos Akadémia régészei 4100 méteres magasságban őskori telepelyet fedeztek fel.

A tudósok feltételezik, hogy ez a legmagasabb fekvésű kőkorszaki település a világon.

Az archeológusok három kultúrregeget tártak fel, amelyeket 10 000 évvel ezelőtől élt emberek alakítottak ki. A nagyszámú lelet elemzése alapján a tudósok arra a következtetésre jutottak, hogy az őskori ember a meleg, nyári időszakban húzódott fel a hegység magasabban fekvő részeibe vadászati céljából.

RÁKÓCZI HADNAGYA

Mühlendorf főbörneknek nem kis fejtörést okoz a réti csetepaté. 43

Miért éppen Réthe...? Oka van annak, hogy éppen ezi a koszos falut rohanták meg a lőzadók! Hátha éppen Réthe Pozsony kulcsa?

Végül, egész stratégiai bölcsességgel latbavetve meghozza a döntést: „Minden erőt a falu megerősítésére!” 44

Munkóra, tetvesek!

A sáncpítéssel a kitűzött napra el kell készülni; nincs irgalom se öregnek, se fiatalnak. 45

BARABAS TIBOR regénye nyomán írta CS HORVATH TIBOR. rajzolta: ZORAD ERNO.

A jászavakra kezek szorúlnak ököibe, szemek telnek meg könnyel. Lassan felgyülemlik a tehetetlen harag, s egyszerű. 46

Elég! Egy lapát földet se forgassunk meg többet ezeknek a gyilkosoknak!